

فكر مي سندره شوہ

ژوند له يې د امن ساز راوړے دے
فكر ته مې اوگورئ سندره شوہ

محمد الياس

Ketabton.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فکر مي سندره شوه

محمد الياس

ٲول حقوق د شاعر سره خوندي دي

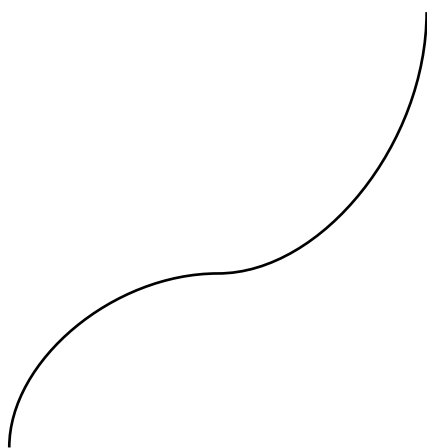
د ڪتاب نوم	_____	فكر مي سندرہ شوه
ليكونڪي	_____	محمد الياس
موبائل	_____	03462860464
اي ميل	_____	milyaskhan37@gmail.com
تعليم	_____	ماسٽر ميرينر
پيشه	_____	جهاز راني
استوگنه	_____	طوطه ڪان ملاڪند
چاپ ڪال	_____	۲۰۲۳
شمير	_____	۵۰۰
چاپ خانه	_____	اعراف پرنٽرز محلہ جنگي پيڻسور
ڪمپوزر	_____	رضوان الله مومند
		۹۴۹۷۲۸۰-۰۳۴۰
ٽائٽل	_____	سجاد روغانے
بيعه	_____	۵۰۰ روپي
د ليڪوال چاپ ڪتابونه		
شورمي د قلم په ربه راوله		
د رڻا رنگونه		

د موندلو درڪ:

❖ طوطه ڪان ملاڪند

تړون

د بڼاغلې رحمت شاه سائل په نوم

محمد الياس

سر ليک

شاعري يوداسي فن دے چي انسان په کښي د معاشرے د اصلاح سره سره د خپل ژوند او چاپيرچل د مختلف حالاتو , واقعاتو , احساساتو , خواهشاتو او جذباتو د خلا اظهار په دومره اثرناکه او جادوناکه ډول سره کړي وي چي قلم ورته د ليک په ارمان شي .

دغسې زما قلم هم زما د ژوند د مختلفو حالاتو , واقعاتو خواهشاتو , احساساتو او جذباتو د ظاهرولو او د خپل ضمير د اواز پورته کولو په لړ کښي د شعور د درياب نه د لاشعور سمندر ته قدم کوز کړي دے کوم چي ستاسو د وړاندې دے .

هسې خو ما د دغې سمندريز خيالونو د احساس د ښکاره کولو خپل پوره پوره کوشش کړي دے , خو بيا هم که څه کمي کوزي په کښي راغلي وي نو زه د هغې بخښنه غواړم , ځکه چي انسان د خپله وسه پورې پړوي او ما خپل پوره وس کړي دے .

په خپل دغه کتاب کښې ما هغه پخوانۍ د هلکوالۍ غزلي او
نظمونه هم چاپ کړي دي کوم چې ما په اولني دوو کتابونو
کښې په دې وجه نه وې چاپ کړي چې گڼې د اولس د پاره
پکښې څه خاص پیغام نشته - خودا حل چي مې پوره پنځلس
شل کاله پس بیا اولوسته نو په دریم کتاب کښي مې د
شاملولو فیصله اوکړه ځکه چې ما پکښې د اولس د پاره څه نه
څه پیغام اولیدو

زه هیله لرم چې زما دغه زیار به یو خوا د پښتون اولس د فکر
ترجماني اوکړي نو بل خوا به د پښتو ادب جولی هم څه نه څه
فراخه کړي.

پاتې شوه دا خبره چې زما دا کتاب څومره معیاري دې نو په
دغه اړه زه د خپل لیک د ښه او بد اړخونو ښکاره کولو ذمه
واري په گرانو لوستونکو باندې پرېږدم ، چې هغوي څه
فیصله کوي،

د الله په امان.

ستاسو د رائي په انتظار
محمد الياس

لویه خدايه

دواړه يو ځائې مې په زړه کښې رازرغون شوه
اوس علاج به مې د غم که د مستۍ کړم

د حجاز د تلو اسباب هم راله جوړ کړه
چې مئين دې په دا هسې رنگ هستۍ کړم

قطعه

عملونه ئې تباه شي برباد راشي
چې د چا په قول و فعل کښې تضاد راشي

د حيا نه مې تندۍ سجده کښې پريوځي
چې په نيمو نيمو شپو کښې دې ياد راشي

غزل

بې ننگه دي بې پته بې هنره شوه
ځکه راگوزار مې د نظره شوه

ژوند له ئې د امن ساز راوړې دے
فکر ته مې اوگورئ سندرہ شوه

بنکارې په وعدو خپله ستومانه ده
باني کوي اوس نه راځي منکره شوه

زه به ئې لاهور په شونډو بنکل کړمه
دوي که زما څار د پېښوره شوه

زه هم پسې داسې لېونې يم
دا چې څنگ زما پسې اوتره شوه

ځکه هر سرې پرې سانډي سور کوي
بنکارې د الياس! شان بې ضرره شوه

داجي

الله ته درله سوال کوؤم بلها عمر دي ډير شه
هر ځائې په تا ډاډه يمه بابا عمر دي ډير شه

امن له په صلح کښې
هم راسره جنگ کښې ئې
ژوند ځکه اسان ښکاري
ته راسره څنگ کښې ئې

نصیب دي شه سیالۍ دا د خدا عمر دي ډير شه
هر ځائې په تا ډاډه يمه بابا عمر دي ډير شه

هر ځائې کښې وينمه ځما د پاره
ځانله دي بيا بيا شراخسته داجي
په بوډوالي کښې دي هم په اوگو
زمونږه غم په سراخسته داجي

اخیر دي هم ځایسته شه په دنیا عمر دي ډير شه
هر ځائې په تا ډاډه يمه بابا عمر دي ډير شه

زما د ښه ژوندون سوالونه کوم
 ته چي دعا د خدای په در غواړم
 تخت د سليمان تري راله او غواړم
 هم تري راله بخت د سکندر غواړم

په ژوند رانه خوشحاله شه رضا عمر دي ډير شه
 هر ځای په تا ډاډه يمه بابا عمر دي ډير شه

زه چي وړوکي ووم پيسې مي غوښته
 ستا نه په لار کور او کوڅې مي غوښته
 الياس رالوي شومه ځلمې شومه اوس
 گني لا نور به څه قيصې مي غوښته

الله دي درله توان درکړي رښتيا عمر دي ډير شه
 هر ځای په تا ډاډه يمه بابا عمر دي ډير شه

هائيکو

څو ځله مات شوم د وطن آينه
 الله دي نه کړي چي چوري چوري شه
 غتان غتان در پکښي ځان ته گوري

غزل

د زړه قرار زمونږه ،،، د زړگي سر وړانوي
ظالمه ولي راله ،،، ته پيښور وړانوي

په يو حالت کښې ،،، دي هم خوښ نه يم
زما کافره حجره ،،، مشرک ممبر وړانوي

د دې نه ښه ده ،،، چي کعبه وړانه کړې
د بې اسرې خوښدو ،،، زړه او ځيگر وړانوي

اوس جوړوي به ،،، مرغۍ جالې چرته
زما په خاوره چينار ،،، زمونږ نخت وړانوي

په څومره ډلو کښې دي ،،، دا مونږه اوویشلو
د الياس ! قام قبيله ،،، ښه په هنر وړانوي

يادگيرنه ..

د پيښور په پوليس لائن کښې د بمي دهماکې د خبر په اورېدو

۳۱ جنوري ۲۰۲۳ مدينه منوره سعودي عرب

د نوي کال سحره

د نوي کال سحره زړه مې باغ باغ کړه په سيالۍ راوړه
د نوي کال سحره نوم پيغام د خوشحالي راوړه

زخمي زخمي پر هر پر هر به نه ئې
مونږ که راوينن شو در په در به نه ئې
زما په سر به کاروبار شوم وي
ته به راحې خو ته خبر به نه ئې
ته که د امن نه بغير راغله
د نوي کال نوم سحر به نه ئې

د نوي کال سحره د امن نوي په ډولۍ راوړه
د نوي کال سحره نوم پيغام د خوشحالي راوړه

په هر اړخ او په هر لور غواړم
سوال درنه نه کوؤم په زور غواړم
غم دي د ځان سره سمبال کړه واوره
زه درنه دا حل تنگ ټکور غواړم
نور ارمانونه مې په زړه کښې نشته
پښتانه سيال په کلي کور غواړم

دغه ارمان راله ډالۍ راوړه د نوي کال سحره
نوم پيغام د خوشحالي راوړه د نوي کال سحره

دا خو نيمگري حسرتونه زما
پوره کړه دا خل ارمانونه زما
نوري د غم پتۍ پري نه ايردمه
بڼه دي برخيره دا زخمونه زما
الياس اميد د خوشحالي لرمه
وائې رنگين کړه ما بنامونه زما

ډکه د گلو نه ژولۍ راوړه د نوي کال سحره
نوم پيغام د خوشحالي راوړه د نوي کال سحره

قطعه

تېره ازغي به دې بد زخمي کړي
د گلاب خانگې ته توپ خه له وهې
گونگته غلۍ کښېنه نه رسېږي
د اوښ غرانگې ته توپ خه له وهې

غزل

منزل ته رسېدو له قافله چې جوړېده
 نیمه کښې ترې پاتې شو قيصه چې جوړېده
 خان چې به مخوريز لره کارونه مخکښې اوکړه
 سرکاره په پیسو به دې کوڅه چې جوړېده
 ژړا په دغې راغله چې د کور خلق پکښې وو
 زما د قام د قتل منصوبه چې جوړېده
 قرباني دي عبث لار له ظالمه نیت دې بد وو
 د غټ اختر په غوښو کښې حصه چې جوړېده
 هاغه ننګیالي یاران مي نشته دے ملګرو
 محفل کښې به زما پري دبدبه چې جوړېده
 تا امن یادولو نو ستا سوچ پکښې سنگسار شو
 الیاسه! د فکرونو تماشه چې جوړېده
 ۱۱ جنوري ۲۰۲۳ --- د مام سعودي عرب

غزل

سکون وي او قرار په ښار کښې گرځمه
زه چې د سرکار په ښار کښې گرځمه

دا ئې جوړې فيض د عقيدت دے چې
ملنگ ئې زه سردار په ښار کښې گرځمه

مور رالہ په سر لاسونه ايښي دي
زه چې دا گلزار په ښار کښې گرځمه

خدا ے راباندې دومره مهربانه دے
پلار سره د يار په ښار کښې گرځمه

ښکاري د واپس تلو ورځ ئې راغلله
الياس! چې ئې بيمار په ښار کښې گرځمه

مدینه منوره فروري ۲۰۲۳

غزل

خائے پہ خائے بی زیان داسی راکھے دے
زلفو بی زندان داسی راکھے دے

زہ ئی د اولس د زرہ سلطان کرمہ
خوی رالہ یزدان داسی راکھے دے

کتے کنبی چرتہ کوزہ سرتہ نہ کنبیم
خلقو رالہ شان داسی راکھے دے

مونرتہ ئی د ژوند لارہ بنودلی دہ
خدائے رالہ جانان داسی راکھے دے

تندر د غریب پہ کور راواریوی
بخت رالہ اسمان داسی راکھے دے

مانه بغير ژوند کښي د بل چانه شے
قسم يي په قران داسي راکړه دے

هر ځای کښي د امن سره ياد شومه
ژوند رالته تاوان داسي راکړه دے

چاته مي مغروره سر راتپته نه کړو
خداي رالته ايمان داسي راکړه دے

الياس! دوخت جابر ته نېغ ولاړيمه
فکر رالته توان داسي راکړه دے

هائيکو

نه پري د پاسه د بنگړو به راځي
نه به سل پوري شي په تالايه
د خپل خادر سره چي خپه غزوے

غزل

مال زما ہم سر زما ،،، خار شے تر دلبر زما
خار شے تر دلبر زما ،،، مال زما ہم سر زما

خُم چي ئي ديدن و کرم ،،، دپر راتہ یاد شوے دے
دپر راتہ یاد شوے دے ،،، هغه ذرۂ سر زما

بوسې بہ درنہ واخلمہ ،،، ذرۂ مې درتہ شوے دے
راشہ پہ خندا خندا ،،، خوالہ تہ لبر زما

مۂ رده پري مرهم رالہ ،،، پر پرده چي بنۂ اوسوزي
پر پرده چي بنۂ اوسوزي ،،، زخم او پرهر زما

لر زما ہم بر زما ،،، الياس وایمہ بناد دي وي
الياس وایمہ بناد دي وي ،،، لر زما ہم بر زما

روترديم - هاليند ۲۰۰۷

غزل

په سترگو کښې مې سترگو ته مو سپړه چې راځې
 په زړه مې لکه غشۍ ورځنۍ سپړه چې راځې
 زه په هر قدم لکه پتنگ به درنه زار شمه
 ته لکه د شمعي شان بلېړه چې راځې
 ستا د بڼا پست غټه نخښه دا ده پښتني
 ناز کوه ادا کوه شرمېړه چې راځې
 زه به مې پرې زړه له ټکورونه ورکوم
 ته راته د ورايه نه خندېړه چې راځې
 پرېړه چې اورونه ئې په زړه بل شي نور
 رقيب ته مې په لاره کښې ځلېړه چې راځې
 لا خو وړه ئې د چا شک درباندي نه راځي
 په لاره کښې حېرانه مه ودرېړه چې راځي
 الياس غوندي کافر ته ئې د ايمان لاره ښودلې ده
 په حسن دې غرور کوه نازېړه چې راځي

حق او باطل

باطل ته باطل وایم که باطل وي
حق ته حق وئیلے نه شم په ناحقه

په حقه که باطل وي باطل بنه دے
حق ته مه وایه باطل ورک شي احمقه

زندگی او بندگی

دومره راته پته ده سجدي ورته کول دي خو
نور تري خبر نه یم بندگی خه ده؟

مینہ ده وفا ده که جفا ده تش دردونه وي
لږ مې تري خبر کړه زندگی خه ده؟

غزل

ماته په سرو شونډو کښې بېگا ربه
غلې موسېدلې وو اشنا ربه

هغه طبيب يارمې هم قاتل شولو
جوړ مې شۀ پخپله مسيحا ربه

ولې دې د مينې لېونې کړمه
خلق راپسې کوي خندا ربه

دا د دنياگۍ مينې نيمگړې وي
زه به يادومه صرف تا ربه

واړه د دنيا خدايان هېر کړمه
په ژبه چې مې راشي الا لله ربه

سترگې که فرعوني مې اشنا لري
زړۀ مې ورته کړۀ د موسي' ربه

جبر چي د دې نري نه ورک کړمه
سترگي مې همپش لري بينا ربه

ما هم د غني د خيال ملگره کړي
اے د ستر رحمان او لوړ حمزه ربه

ژوند کښي راله نور او رها راوله
اے د تورې شپې او سپين سبا ربه

څوک چي بل له تاسره شريک گڼي
کيري پرې قسم دے چي غزا ربه

لږ مقام دې خپل الياس ته هم ورکړه
اے د لوتی الياس د لوتی عیسی ربه

مډگاسکر- اېسټ افریقه ۲۷ مارچ ۲۰۰۲

غزل

زړگے مې پسې چوي خدايه چې بڼکلي نه راځي
نو ولي نه راځي محفل ته ولي نه راځي

په حجره جومات مې ياد کړې نور به څه وایم
رقيبہ مالہ بل شاني کنځلي نه راځي

رنگونه ئې اشنا ستا د رخسار چرته ليدلي وو
دا ځکه خو سپرلې د خوند په کلي نه راځي

د مينې لېوني به ورته څنگ وايو ملگرو
خواره واره په لار چې ځنگېدلي نه راځي

رېباره دروغ مه وايه رښتيا خبره وکړه
لږ شور ئې د بنگرو وي دومره غلي نه راځي

راځه چې د قاتل اشنا کوڅې لره دې بوځم
الياسه که دې ذهن ته غزلې نه راځي

غزل

يو خوا خندا بل خوا خفگان وينمه
په يو زرگي کښې دوه خوبان وينمه

ستا په خندا کښې ستا نه ورک شومه زه
اوس چې تا گورمه نو ځان وينمه

نظر د مينې راله مينې تېز کړو
په يوه لحظه کښې درست جهان وينمه

ولې تپوس کوې زما د سترگو
چې آئينې ته دې حېران وينمه

قاصد مي د ورايه هسې نه خوښيږي
الياس پکښې نخښې د جانان وينمه

غزل

چرته غزل چرته نغمه به شمه
 مخامخ مۀ گوره لمبه به شمه
 چي راته گوري نو پت پت گوره
 چرته سپرله چرته وږمه به شمه
 تاؤ دې نظر له دومره مۀ ورکوه
 چرته بي خود چرته نشه به شمه
 ته که راگوري نو راگوره اشنا
 زۀ که درگورمه اوده به شمه
 زۀ خو بس ستا د وجي زۀ يادېږم
 که ته رانغلي وايه خه به شمه
 د زړگي رنخ مې هسې نۀ رغيږي
 که تا لږ وځاندله بنۀ به شمه
 الياسه دا رنگي اشعار مۀ ليکه
 چرته سائل چرته حمزه به شمه

غزل

راشہ چي ٽڪور شي پي ما گرانہ تہ بہ چرتہ ئي
 خوب زړہ مي سلگي وهي جانانہ تہ بہ چرتہ ئي
 ستا د سپين رخسار هغه لمبہ مي يادہ شوې دہ
 يہ د نور بخري ماہتابانہ تہ بہ چرتہ ئي
 خنگ بہ د هجران شيو کبني خندا د وصال گورمہ
 هر خواتہ غماز دے يہ درمانہ تہ بہ چرتہ ئي
 ستا نہ بنکلے نہ گنہمہ دا د بنکلاگانو بنار
 ډير راتہ ياد ږي طوطہ کانہ تہ بہ چرتہ ئي
 ستا د ياد پي کلي کبني مي فکر رازلمے شولو
 سوچ مي غزل خوان شولو ارمانہ تہ بہ چرتہ ئي
 هسي هم گلشن مي د اميد تالہ والہ شولو
 بندي مي کړہ درختم درلہ زندانہ تہ بہ چرتہ ئي
 الياس! درنہ خيل حق غواړي سوال نہ کوي
 سپرلے دي رانہ وږے دے خزانہ تہ بہ چرتہ ئي

غزل

حسن لبوني ته ئې بار بار سوچونو وړې يم
بيا نرگسي سترگو ته د يار سوچونو وړې يم

ته خو خبر خزانہ د ازغو نه بغير نه رايې
زه دې تگ راتگ ته بهار سوچونو وړې يم

نه خاندې بس يه ملگرو نور دې ماته خاندې
لا ئې غرغندو ته د رخسار سوچونو وړې يم

ته راته ساقې گورې جامونه چرته رانه کړې
لا د مستو سترگو د خمار سوچونو وړې يم

توپک او قلم دواړه مې خواږه خواږه ملگري دي
ناست يمه شولگره کنبې د بنکار سوچونو وړې يم

چغې د الياس د پرهرونو به سر پري څنگ
پېغلې ولولو ته د نگار سوچونو وړې يم

غزل

سترگه د سبا په توره شپه کښې ځلېدلې ده
يا چرته ليلي راته د بامه خندېدلې ده

څنگه به د بل غېږې له ځي که پښتنه وي
ټول عمر زما سره ملگرو اوسېدلې ده

بنکاري چې زمونږ کلي ته بيرته راراوانه ده
نن مې په سحر کښې گسه سترگه رپېدلې ده

ځي چې د وطن ناوې په سره ډولۍ کښې راولو
نن مې غيړتي وينه په تن کښې جوشېدلې ده

ماته خو ئې پټ پټونې اوسه پورې ياد دے
سترگو ته مې نه گوري زما نه شرمېدلې ده

خپل مې کره جانانه زه خوستا هغه الياس يم
دا چغه مې هر ځائې کښې د زړه نه راختلې ده

غزل

دوآرہ پہ یو خائے وے ډپر بہ بنۂ وے نو
بس خو چي یو تۂ وے او یو زۂ وے نو

نۂ بہ دا دردونه وو او نۂ بہ دا غمونه وو
چرتہ ورکو توالی کنبی چي مړہ وے نو

ولې بہ مې خله کنبې ستا خائست تہ اوبۂ نۂ راتلې
تۂ د امرسې نہ ہم خوږہ وے نو

بیا بہ درتہ نۂ گورمہ خپر دے خو
مړہ کہ پہ دې باندي خفہ وے نو

یہ رقیبہ چرتہ وې قاتل اشنا راغلے وو
تا بہ ہم لیدلے وو خو نۂ وې نو

هسي نور نازونہ اداگانې راتہ مۂ کوہ
ما وې زپۂ درکومہ خو وړہ وې نو

يا جوړې رقيب دې چرته لاره کښې رټلې وه
يا دې چرته څښلي وو چې سره وې نو

نۀ راتلمه ځکه دې اشنا دیدن له نۀ راتلم
تۀ مې په خیالونو کښې پرته وې نو

خبر دے که گونگے شم پروا نشته دے
بس چې سترگو سترگو کښې کاته وے نو

ما به هم د خلقو نه په غلا باندې دروکتل
تۀ چې به زما په تماشه وې نو

ما لکه پتنگ به دې طواف د سپین رخسار کوؤ
تۀ چې به د شمعي شان لمبه وې نو

بيا به د الياس په زړۀ کښې يره د بېلتون نۀ وه
بس چې زمونږ داسې تله راتله وے نو

غزل

گهراڻه ثبوت ئي ڪڙه لوخڙي نه ڏي
کومې خبري مې ستا وڙي نه ڏي

چي لڀوني هم په کڻي ڄاڻي نه مومي
دغه صحرا نه ده دا شرڀي نه ڏي

دا خو زما د زړه لوگي ڏي اشنا
په چاپڙچل ماحول کڻي لڙي نه ڏي

بي د منته رضا کيڙي چرته
لا مې جرگي ورباندې ڪري نه ڏي

بيا رقيبان ولي په ما خبرو
چي ارادي ڏي راته خڙي نه ڏي

چي ستا په نوم ئي قربان ڪري دے سر
ڙوندي ڏي خدائڳو هغه مري نه ڏي

الياسه منڊه خبر خبر ئي واخله
لا ڏي د پڻو تناکي سترڀي نه ڏي

غزل

خبره دا مې د زرگي خوښه وه
ستا د نظر ئې سادگي خوښه وه

نن چې په کلي د بېلتون غږ شو
دغه به گرانه د مرگې خوښه وه

کلې پرېږدمه چرته خمه درنه
جانانه ستا هم بې ننگي خوښه وه

چې ستا په در کښې مې سوالونه کول
زما دا خپله ملنگي خوښه وه

د اشنا مخ ته دې سجدې ونه کړې
الياسه خنک دې بندگي خوښه وه

غزل

هروختي مستي غواړمه خوند غواړم
زه ليوڼے شوے يمہ ژوند غواړم

لږ شاني د امن نندارے له ځم
لږ په پرهرونو مي پيوند غواړم

زه په خپله خاوره هر پښتون لره
فکرونه د ملالي د ميوند غواړم

جنگ مي د مرگي کور ته راغله دے
زه په خوب اوده ولي مړوند غواړم

خود سره زړه د بل خبري نه مني
دا ځکه د خپله ځانه پند غواړم

الياس له چي په فکر لگوي بنديز
دا ظالم جابر په قيد کښې بند غواړم

غزل

داغ د تهمت چي مې د مينې په لمن پاتي شو
د زړه ارمان مې ارمانونو ته غمژن پاتي شو

تا خو وځکه قدرې لږ وړپو و نه دې وکړه
زما معصوم معصوم ارمان په زړه دفن پاتي شو

ستا د جبين د مسکي خال په ننداره وومه زه
د فکر ټال مې په خيالونو کنبې وېرژن پاتي شو

د ژوند اوږدې ترخې لمحې به مې تېريزې څنگه
وړوکه خيال که مې بغير ستا د دیدن پاتي شو

خلق په مينه کنبې سرونه صدقې گرځوي
الياسه ستا نه په کنبې کله کور وطن پاتي شو

غزل

د دیدن ترې دې جانانه په کتو مړوه
ما په راتگ دې د وصال په شوگیرو مړوه

لږ مې نزدې کړه ځانته مینه بې تولې را کړه
ساه رانه خپږي ما د شونډو په بوسو مړوه

زه ئې قسم دے په دې نه یمه که هر څنگه وي
جام مې نسکور کړو ما د سترگو په کاسو مړوه

پخوا به ستا په گودر ناستي ما له ژوند را کوو
اوس مې په شرپنگ کلي بې شانه د بنګرو مړوه

په الاهو کنبې دلاسه نه شو زړگې د الياس
لکه ماشوم ئې د دیوانو په قيصو مړوه

پورټ راشد دبی ۲۰۰۲

قطعه

ماتي د خوږ زړگي نغمې مې نه کړې
گل مې کړه گل مې کړه سپرلې مې نه کړې
اسره مې هر ځائې کښې په تا کړې ده
چاته په ژوند کښې بې اسرې مې نه کړې

دعا

خدایه داسې لېو مې څمار مې ګله کړې په ژوندون کښې
چې نه زه د چا غماز شم نه مې بل سره غماز شي
دا ارمان که مې پوره شو نو قسم دے لویه خدایه
هر پرهر به مې سپرلې شي هره چغه به مې ساز شي

سپرلي

يا خو دا ټول چمن رنگين کړه راله
يا خو مې زخم له دردونه راوړه
سپرليه تش دې راتله نه منمه
جولۍ دې ډکه د گلونو راوړه

غزل

کله مې ژوند شي کله دار ملگرو
د يار د زلفو هر يو تار ملگرو

چې راته گوري او زاريزې رانه
وېمه چې زار شمه ترې زار ملگرو

لږ ترې پوښتنه د اشنا کوؤمه
اوگورئ څه شولو رېبار ملگرو

پردو نه ولې گيله مند شمه زه
خپل مې ازغي شوله د لار ملگرو

تاب مې نظر کښې د کتو نشته
لمبې ئې خپژې له رخسار ملگرو

صفا انکار دې راته وکړي اشنا
خبر دے که نه کوي اقرار ملگرو

الياس به ولې اوبنکې نه خخوئم
بيا ئې په زړه ورېزي يار ملگرو

غزل

ژوند کښې مي سيالۍ لره مسکا ته ورځې شمارمه
د چا په انتظار ېم دا زه چا ته ورځې شمارمه

ژوند خو د ترخو نه بغير هيڅ په ما پېرزو نه کړه
مرگه زر رادرومه زه خو تاته ورځې شمارمه

زېرې د راتلو پرې چا د ښکلي جانان کړې دے
سترگو له خوب نه ورځي اشنا ته ورځې شمارمه

رنگونه ستا د شوخ رخسار ترې ځم راټولومه
ښکلي سپين سحر نوي سبا ته ورځې شمارمه

هسې د الياس په لېونۍ مينه شکمنه ئې
ستا د درملنگ يم صرف تاته ورځې شمارمه

پورټ راشد دېۍ ۲۰۰۱

غزل

درنه لوگے چي په هر لور شومه زه
 بيرته نغمه شوم بيرته شور شومه زه
 ستا مسيحا نظر مې ونه ليدو
 د خپل پرهر په چغو سور شومه زه
 د لېونتوب جامې مې وشلولې
 نه د صحرا شوم نه د کور شومه زه
 د مينې لاره رانه ورکه شوله
 ستا د تهمت په ټکو تور شومه زه
 ځمه مانۍ د ستمگرو سپرم
 خدايه لمبه شومه سور اور شومه زه
 ستا د بنائست گلان به وخاندوم
 لکه سپرله په وطن خور شومه زه
 ستا د عرفان په مطلب پوهه شومه
 چي دې په دربه نسکور شومه زه
 د خپل الياس قدر مې ونه کړلو
 خپلې پښتو ته مې پېغور شومه زه

غزل

سلگۍ مې زړه کښې په درزاشوې ياره څه دې وئيل
بنه ده په خپله چې رضا شوې ياره څه دې وئيل

ما وې بهانه به جوړوې چرته رخصت به اخلي
نظر دې ټيټ کړو په خدا شوې ياره څه دې وئيل

د حيرت کړښې دې په مخ باندې خورې غوندې وې
چې آئينې ته په ځلا شوې ياره څه دې وئيل

پرهر مې وازه خوله ازغو ته د خزان ژړله
د گل په ژبه چې گويا شوې ياره څه دې وئيل

ستا اشارو باندې زه نه پوهېدم ساده وومه زه
قدم دې ونختو په شا شوې ياره څه دې وئيل

تا به دروغ دروغ گڼلې د الياس خبرې
وعدي د مينې مو رښتيا شوې ياره څه دې وئيل

غزل

د زړه نه اه مې بې قراره اوځي
 چې ستا يادونه ترې دلداره اوځي
 تا پسې ځم به په دې دشتو دشتو
 خبر دے که ساه رانه په لاره اوځي
 ته چې رانه شي په ما گرانه اشنا
 اوبنکې د سترگو مې بې واره اوځي
 که په خندا شوې په محفل کبې راته
 دا رقيبان به ټول د قاره اوځي
 داسې ستا نوم زما په خوله راشي
 لکه نغمه چې د ستاره اوځي
 ژړېږه مه گلې زما د سترگو
 هسې نه اوبنکه گناه گاره اوځي
 چې خلق اووايي د چا به ئې ته
 نوم ستا د خولې مې بې اختياره اوځي
 الياسه ورشه نن جرگه پرې وکړه
 چرته په زړه کبې که ئې لاره اوځي

غزل

دا ستا په مينه کښې رسوا به شمه
چرته جانانه په ژړا به شمه

تر څو چې ياره د خپل ځان نه يم
تر هغې مه وايه چې ستا به شمه

ته څو رانه غلې بې پښتو وختې
خپر د پښتون يم زه رابه شمه

که ته راځې بابا کښې سوال کوي نو
زه منجور د پير بابا به شمه

د هر چا مخکښې راته مه قارېره
ياره د خلقو د خدا به شمه

الياسه جرگې ورپسې بيا ولېره
پرون ئې وئيلي چې پخلا به شمه

غزل

ساقی دې پوند شي مېخانه دې نه وي
سترگې راواړوه نشه دې نه وي

اشنا رقيب که دې ډېر ولمسوي
بد خو به نه کوي که بښه دې نه وي

وړوکه نه يم چې د هوکه به مې کړې
نظر دې ټيټ ساته که زړه دې نه وي

چې مرور اشنا پخلا پرې نه شي
ژړا دې ورکه شي نغمه دې نه وي

تاته سجدې د تصور مزه کړي
کعبه دې نه وي بت خانه دې نه وي

الياس پرې زړه ټکورؤمه ګلې
لږه ترخه شه که خواږه دې نه وي

غزل

زږگم چې په گوگل کښې مې حېران راسره وه
تصویر د مستو سترگو د جانان راسره وه

جرگې ئې رالہ واپه نا امېده وې ليکلي
دا ښه ده چې په لاسو کښې قرآن راسره وه

دا ستا چې ارداه د تلو ئې دومره زر بدله کړه
فطرت مې ملگرتيا وکړه باران راسره وه

والله گنې زمانه په ژوندون د هېرېدو نه دے
هر حائے رقيب غماز وه هر شېطان راسره وه

شهرت دې د ښائست گلابه هسې نه منې
ستا غم کښې ژړېدلې ټول جهان راسره وه

الياس به ترې نه زار کړم ژوبل مينه د زړه
ملگرو که ملگرې مهربان راسره وه

غزل

خوب وينم اشنا خوبونه نه وينې
ما په شان زما خوبونه نه وينې

زه ورپسې لارمه مجنون شومه
ته لا د ليلي خوبونه نه وينې

پاخه لېونيه اوس ئې پرېږدوه
ته به ئې لا سبا خوبونه نه وينې

څنگه به د ژوند دا سترې لار وهې
ته چې د اشنا خوبونه نه وينې

هسې په دروغو کښې ژوند تېر نه کړې
الياهو که رښتيا خوبونه نه وينې

لويه خدايه

کوي نن تاته د خوارانو گيلې
زما قلم د غريبانو گيلې

په وږې خپټه در په در گرځو
وائي تر څو به مونږ نهر گرځو

راکړه سپرله مونږ له خزان دې واخله
واخله د غم نه ډک جهان دې واخله

چې په کښې بڼه په خوشحالي تېر کړو
دوه ورځې ژوند مونږ په سيالي تېر کړو

چې په کښې مينه د دلدار وکړو
هم په کښې ستا ذکر اذکار وکړو

نو خدايه ژوندون راله لږ نور راکړه
کمزورو مټو له مې زور راکړه

پېښور ۱۹۹۸

لتون (ازاد نظم)

پہ لتون ئی گر خُبد مہ
 خلقو وی راتہ چہ نشتہ
 ما وی شتہ دے شتہ دے شتہ دے
 خلقو وی راتہ چہ نشتہ
 ما وی خپر دے بس کہ نشتہ
 خو دا زرہ مہی راتہ وائی
 خہ خو شتہ دے خہ خو شتہ دے
 کہ خہ نہ وے بیا بہ نہ وے
 دا د شتہ او نشت خبری
 خلقو وی کہ شتہ نو خنگ دے
 ما وی نور بنکلا او رنگ دے

انجام

رو اخلہ قدم گرانہ مقام دے تورے خاورے دے
 دومرہ غرور مہ کوہ انجام دے تورے خاورے دے
 ورشہ لڑ پہ در کبھی ئی پہ چغو چغو وژارہ
 صبر تورابانہ گل اندام دے تورے خاورے دے

ملکرو

يا به د گريوان دا خو تارونه پسي وشلوم
يا به مات زږگي له د فکرونو جامي جوړې کړو

نور دا د وطن بوټي لغړ سوغړ ليدے نه شم
ځي چې دې وطن له د گلونو جامي جوړې کړو

اختر

په خاوره پښتنه چې مي د امن خادر خور کړمه
دومره زور مي نشته دے زه په اختر څه کووم

زه يو لېونۍ شان مسافر يم ما مۀ چېړئ
کله کور مي نشته دے زه په اختر څه کووم

کراچۍ کښې د اختر په شپه ۱۹۹۹

غزل

چې لاهو دې کرم د مینې پہ دریاب کنبې
ولې مخ دې رانه پت کړو پہ حجاب کنبې

خم چرته صحرا کنبې ځانله ټکله اشنا گورم
ته ورځه ناصحه گوره ئې کتاب کنبې

یو امېد په زړه د خپل ارمان لرمه
دا چې اورم د شباب نغمې رباب کنبې

خدایه ولې مې سپرلې درنه غوښتلو
نزاکت نه وه ازغي وو په گلاب کنبې

د پټکي خاوند به نه شي اسان نه دے
خر که اودروے هزار ځله محراب کنبې

د جانان د در دربان مې کړه خالقه
نور خیالي تصویر لیدے نه شم سراب کنبې

د سیالۍ راحت ژوندون مې په نصیب کړې
الیاس نه شم سوزېدلے په عزاب کنبې

لویه خدایه

یو دې ژوند د مستی راکړو
بل دې ټول خمار خمار کړم

یو دې سترگې بېنا راکړې
بل دې زه مئین په یار کړم

یو دې زړه د خودی راکړو
بل دې تېر د دیدار کړم

اوس چې ستا په در وهمه زه خالقه
خیل ژوندون له یوه چغه د سیالی

نو ستا مخلوق راته تند د کرنو ډک کړي
چې زه غواړم ستا نه امن د نړۍ

ډاډگيرنه

په مينه مينه او ادا ب تنگوو
 خپلې نغمې به په رباب تنگوو
 ډېر د ازغو سره مو اوپالسه
 اوس به سرې پانې د گلاب تنگوو
 دوي دې حرام شوده خکوي په بچو
 مونږ به جائز حلال شراب تنگوو
 اوس به پردۍ وينې دوي څنگه ختي
 مونږ چې د خپل اختيار کتاب تنگوو
 اوږدې تسپې چې د ریا ساتي
 دغه ملا به د محراب تنگوو
 پردۍ محل به وي تر کومې ورځې
 ځی چې جونگرې د احباب تنگوو
 اوس به دا خوار اولس پخپله راځي
 مونږ چې نغمې د انقلاب تنگوو
 دغه دستور د الياس خوښ نه دے
 ځی چې جنون د خپل شباب تنگوو

غزل

راځه جانانه راشه خوشحالی دي نورڅه نه دي
وهم ئې ستاپه غېږه کښې سلگۍ دي نورڅه نه دي

سبا به گورۍ نه یمه نن راشه په خدا یمه
یوڅو ورځې مې پاتې د سیالۍ دي نورڅه نه دي

ته ورسره راشه چې رنگین سپرله ترې جوړ شي
گل شوي په چمن کښې مې کلۍ دي نورڅه نه دي

مرهم پرې راله کېږده پرهرونه ترې جوړېږي
غمونه مې په زړه باندې دلۍ دي نورڅه نه دي

جانانه د سرو سترگو خمارونه پکښې ګډ کړه
محفل کښې په شرنګاراته پیالۍ دي نورڅه نه دي

الیاسه ! د واپس راتلو خبر دې ورته اوکړه
ولاړې درته پېغلې په بلۍ دي نورڅه نه دي

غزل

د خپل ناترسه زړه نادان تپوس د چا نه وکړم
 مينې حېران کړمه حېران تپوس د چا نه وکړم
 ستا د قاتل چنگېز نظر که د سپېره تندي نه
 د خپل ريښې ريښې گريوان تپوس د چا نه وکړم
 هر چا پېغور د مينې راکړو هر چا ور تلم
 اوس د نبأسته ښکلي جانان تپوس د چا نه وکړم
 پردې وطن دې ټول اغيار دي په کښې يه ملگرو
 زه د خپل کلي طوطه کان تپوس د چا نه وکړم
 وخت هم د خپلو ناکړدو انتها وکړه په ما
 اوس د زخمي زړه د ارمان تپوس د چا نه وکړم
 خدايه په دين او دنيا دواړه دې مليان قابض دي
 د ژوند ټپو له يه قربان تپوس د چا نه وکړم
 تا د اوږدو زلفو په ټال خوندونه راکړه اشنا
 الياس د صليب دار او زندان تپوس د چا نه وکړم

سپرلي ته

د مست رنگونو نه دې زار سپرليه
چې ورله گل وينم رخسار سپرليه

زاره زخمونه مې ورغلي نه دي
لږ دې گلان شينده په وار سپرليه

په خپل پرهر به ژبه نه ږدمه خو
که ته مې درد له شي قرار سپرليه

د مات زړگي نغمې به ماتې نه شي
که ته نغمه شي ته ستار سپرليه

چې لامبوزن خيال مې لاهو کړمه پرې
لږ خو چپه شه لږ ابشار سپرليه

الياس به ژوندون په شوگيرو تېروي
ستا د راتگ په انتظار سپرليه

غزل

ستا د سترگو د مسکا له برکته
يم خلاص شوے د جنجال او مصيبتہ

د بل چا نه وايه څه له گيله مند شم
تا په خپله رسوا کړے يم قسمته

چې وعدې پوره کولې اشنا نه شي
په محفل کښې راته مه گوره نور نښکته

د ستم دغه ترخې لوبې دې پرېږده
لږ مې اوگوره دې سوي شانتي زړه ته

ستا خوږو راته د ژوند تراخه سپوا کړه
ما پخوا توبه ويستلې وه الفتہ

په گربوان کښې مې نور ځائے د شلېدونشته
څه ورکېږه ما نه څه غواړې غربته

په خندا به جام د زهرو ورله نوش کړم
اے ساقی که راکوې ئې بې منته

شېخه وروستو به جمات ته دواړه ورشو
لا وزگار نه یم د خپله عبادته

د مړ رور غوښې به څنگ چيچې په غاښو
خوله ساته دې په هر حائے کښې له غېټه

چې قدم به پرې د مینې اشنا کيږدي
لا تراوسه دې الياس ! گورمه وره ته

قطعه

خلق به پرې هسې د ارمان د قاتل شک کوي
مونږ له خو مسکا ئې د ژوندون زېرے راوړے دے

شپه د هجر سترې ده او مینه په کښې گورمه
سترگو کښې ئې بیا د سباؤن زېرے راوړے دے

بغاوت

ساقی راواړوه شومتوب پرېږده
لا خو نشه زړگه څمار مې نه دے

ځکه خو ویم چي انقلاب دي راشي
په خپل وطن کښې خپل اختیار مې نه دے

چې د غریب په غوښو شخوند وهي
داسې ژوندون هډو پکار مې نه دے

چې د بېوسو قتل عام جوړ وي
باغي یم نه منم سرکار مې نه دے

پېښور یونیورسټي ۱۹۹۷

قطعه

یا به وخورم ککړی د دشمنانو
یا ودان به کړم صفونه د غازیانو
که آزاد مې وطن نه کړلو او مې شوم
ماته مۀ وایئ نامه د شهیدانو

قطعه

دا خو ته ئې چې په ما پورې خدا کړې
گنې درست جهان زما د غمه ژاري
د نظره چرته نه شي په ما گرانه
په بار بار دې توکم مخ ته حکه لاري

وطن ته

شغلې په کنبې د اور وي او که واوره
خمه خم ورته په تا د ننگ د پاره
د اغيار قدم زغملې نه شم واوره
زه د خپل وطن په پاکه پاکه خاوره

قطعه

ترې نه يم خدايه صبر راله راکړه
چې د شوم ساقي په جام کنبې دې پېدا کړم
کلمه به هم پښتو کنبې درته وایم
چې د نر پښتون په قام کنبې دې پېدا کړم

غزل

ته مې زړه ته د خپل ځانه ډېر غريب ئې
ځكه ناز درباندي كړم ته مې حبيب ئې

چې هم زړونه ماتوې هم ئې علاج كړې
نه پوهېږم ته لا دا څنگه طبيب ئې

اے پښتونه د ژوندون ترانې پرېږده
رسېدلې ته په برخه د سلیب ئې

خوشحالي مې د قسمت نه هر ځای تختي
درد او غمه ته مې هر ځای کښې نصیب ئې

اے الیاسه! د غټانو مینه پرېږده
بدقسمته یو پښتون ئې بل غریب ئې

غزل

ما وې زه پښتون يمه قتليرمه
تا وې زه هم ستا په شان نريرمه

ما وې خوشحالي ده زه چې اوخاندو
تا وې چې غمگينه يم ژرپر مه

ما وې چې خوب وكرم په پستو لېچو
تا وې چې لاس مۀ راوړه تخنېر مه

ما وې هۀ چې يو بل له غاړې وركړو
تا وې چې شيشه يمه ماتېر مه

ما وې ته به ساز ئې زړۀ كښې پروت زما
تا وې چې نغمه يمه خورېر مه

ما وې څوك ملگر به د ژوند لتوې
تا وې په الياس! به راغورېر مه

غزل

بنڪاري لڳو ٿي ڇي د ڊي سوچونه کومه
 رباب راسره نشته د نغمي سوچونه کومه
 نوم ٿي راته مه اخلئ زه ٿي پڙنم ملگرو
 لا د مصور د فن پارې سوچونه کومه
 ورشه كه يقين ڊي نه وي ستوري راله وپوښته
 ستا ياد ڪښي قسم د ڙهه د شيې سوچونه کومه
 زړگيه د اغيارو په خبرو دهوڪه نه شي
 زه هم د هغو شان د هغي سوچونه کومه
 رها به شي ڇي مخ ڊي د خادر نه بهر نه ڪري
 لا ڊي زه د زلفو د تيارې سوچونه کومه
 خدايه دا بتڪي بتڪي ڪورونه ٿي ودان ساته
 زه لا په ڊي خاوره د ٽپي سوچونه کومه
 جرگه درپسي راغلمه ساقي ڇي بيا رانه ڪري
 ترڇو پوري به داسي د توبي سوچونه کومه
 خدائڳو الياس نه ٿي لڳو ٿي سڀلني يمه
 ستا د مخي څنگه د گيلي سوچونه کومه

غزل

ازغن ماحوم چي مې بهار شي هله
د زړه زخمونه به قرار شي هله

د منصور ياد به بيا تازه شي دلته
بس چي ستا زلفي زما دار شي هله

خپل کار ته هريو سره کار وائي
کار چي پرده شي نو بيگار شي هله

لار د منزل دومره اوږده خو نه ده
سره چي ودريري ايسار شي هله

د زړه درزا مې لږ سېوا غوندې شي
اشنا په سترگو کښي چي قار شي هله

بيا که الياس ته لېونې وائي نو خبر دے
خيرې گرېوان چي ئې تار تار شي هله

وېش

کله لاندي کله بر ښه
رښه تاته ستا په در ښه

رښه څه ښکله دي وېش دے
چا له اوږه چاله ترخه

د چا کور له بلبل بوځي
چا له بد اواز د خر ښه

چاته تش کچکول په لاس کړي
د چا تاج شاهي په سر ښه

چاله جوړه په سينه کړي
ته د خپلي ميني کر ښه

چاله ژوند د نور نه ډک کړي
چاته گران کړي نور د نرخه

چاله جام د مئيو ورکړې
چاته و تاله کوثر بڼه

چاته غم په موسېدو کړې
د چا بڼخ په زړه خنجر بڼه

چاله دار کره تال د زلفو
چاله سره لبان شکر بڼه

چاله تش دردونه ورکړې
چاله بڼکله خوږ دلبر بڼه

ستا د ورکړې نه لوگه شم
خوښ الياس په خپله برخه

هائيکو

په ما يې تيل باتي سيزلي دي خپل
زه چي ژوند یم دا مي نه ده پوره
گني د دوي خيال کښې شهيد وومه زه

ژوند

د ازغو په څوکو تلل دي
که د زړه وينې ختل دي

د چا سترگې يادول دي
که سرې شونډې ښکلول دي

ژوند د مينې نوم دے ربه
که ځان اور باندې سپزل دي

د چا ياد کښې تړمې اوښکې
د لېمو نه خڅول دي

که د ظلم په دنيا کښې
د هر چا پېغور زغمل دي

د بې وسه مظلومانو
فريادونه اورېدل دي

که د خوارو مزدورانو
په تندي خولې بهېدل دي

د جنت په ارمانونو
د ریا سجدې کول دي

که په مړو اړو کېنې ربه
سرې سکروټې لټول دي

ژوند د نور څه نوم دے ربه
که شعرونه تش لیکل دي

د خلوص جذبہ پکار ده
که په خوله الله وئیل دي

د ملا په شان هر ځای کېنې
تش د حورو خوب لیدل دي

که د یار د تورو زلفو
په ټالونو ځنگیدل دي

په شين باغ کښي د گلونو
تش ازغي راټولول دي

که د مال په وجه ځان ته
د غريب سر ټيټول دي

ژوندون څه دے راته وايه
دا گټل دي که بائيلل دي

ملا واوریده لگيا شو
ژوند نيکي جنت گټل دي

چي ښه کره ښه به رېبې
دلته هر څه په بدل دي

د ملا خبره ښه وه
ما وے ژوند داسي کول دي

خو چاپيره چي نظر کړم
واړه وينم بد عمل دي

دا سوالونه گيلې نه دي
دا خو ځان پوهه کول دي

زه به دومه قدرې اوویم
ژوند خو ظلم ورکول دي

د سكون پسي الياسه
هلته دلته گرځيدل دي

ژوند خومينه زياتول دي
ژوند رضا د رب گټل دي

يوکوهاما - جاپان ۲۰۰۸

هائيکو

په زور او نوي باچا بحث کيدو
پکښې زما نه هم پوښتنه اوشوه
ما و د دواړه د يوڅره غوږونه

غزل

چې همېش به پکښې تگ مې د پرواز وۀ
د زړۀ فصل مې په هغه ياد ښېراز وۀ

د خپل نظر په پېمانه مې ستا جلوي تللي
د عشق رموز زما کمزوري د مجاز وۀ

د ارمان خاوري کېدو سامان ئې جوړ کړو
د نظر غرور ئې بل شاني د ناز وۀ

خپل تخليق ئې د تخليق نه مرور کړو
د خالق د فن په دغه حائے کښې راز وۀ

ته چې راغلي دومره زر په تېرېدو شو
گني څومره سفر اوږد وۀ دراز وۀ

د جانان مطرب نظر مصرعه ټپه کړه
د الياس ! د مات زړگي د نغو ساز وۀ

انصاف

سر ماتولو له مې سنگ جوړوم
 خو پوهه نه يم دا به څنگ جوړوم
 د وطن خوارو له به دا ځلي
 زه محلولنه دومره دنگ جوړوم
 چې ورته فکر به هم اونه رسي
 داسې بنائسته به زه پالنگ جوړوم
 خپله پښتو به پرې رنگينه کړمه
 د خپلو وينو نه به رنگ جوړوم
 ساقي چې ستا په رحم پاتي نه شو
 خپلې مستۍ له به زه چنگ جوړوم
 يا به بچۍ بچۍ فرعون وي دلته
 يا به دا هر سرۍ ملنگ جوړوم
 قميص پرتوگ خو د پښتون جامه ده
 بې ننگه خلقو له به لنگ جوړوم
 دلته خو هسې هم انصاف نشته
 شمعي بلېره ځان پتنگ جوړوم

نظم

ما وې نشه دې کړمه
 تا وې سرور د خه دے
 ما وې تيارې جوړې شوې
 تا وې دا نور د خه دے؟
 ما وې زه نه پوهېږم
 تا وې قصور د خه دے؟
 ما وې زخمي دې کړمه
 تا وې دردونه بڼه دي
 ما وې ديدن له راشه
 تا وې زخمونه بڼه دي
 ما وې پتنګ يمه زه
 تا وې اورونه بڼه دي
 ما وې سوزېږمه پرې
 تا وې اهونه بڼه دي

غزل

لږ مسڪے شي لږ قرار شي لږ نشه نشه خمار شي
چي تا اوويني دلبره نو زږگے مې په درزار شي

د هجران په تورو شپو کښې مې زږگي په سلگو اووې
بس په دې امېد ژوند ۾ يم چي اشنا به رانه زار شي

دا مسڪے مسڪے چي گرځم نور څه نه دي اے خدايه
دا خو ځكه خوش حالېږم چي خزان به مې بهار شي

د پښو خاورې ئې گلان شي جنتونه ترې جوړېږي
چي ئې تگ د دروېشانو ملنگانو په رفتار شي

بيا خبر دے كه الياس ! ته لېونے وائي ملگرو
چي ريښې ريښې گرېوان ئې هم تار تار شي

وړو کوالې

زه به دې د مخ د اننگو په ننداره ووم
ته به په شلغاتو کښې مصروفه او مشغوله وې
پخوا پخوا چې مونږ به په کوڅو کښې بیلوري کول
ته به په میرگاتو کښې انځنېتې بې اصوله وې

څه ښکلي وختونه وو چې دواړه به یو ځای وو
مینه وه رنگونه وو چې دواړه به یو ځای وو

اول خو به دې هیڅ نه وې چې ما به درته وکتل
اوس چې لږه لویه شوې نو قار اخلي
اول خو به دې ویل راته چې نن به کوڅگی کوو
اوس چې لږه پوهه شوې نو قار اخلي

ځایسته شاني خیالونه وو چې دواړه به یو ځای وو
مینه وه رنگونه وو چې دواړه به یو ځای وو

مخکبسی خو به دواړه سره یو ځای گرځېدلو خو
اوس به په بهانه باندې گودر ته د اوبو راځي

مخکبسی خو وړه وې که به هر څه دې کوله خو
اوس په سره جوړه کبسی به محفل ته په لمبو راځي

خائسته خواړه یادونه وو چې دواړه به یو ځای وو
میننه وه رنگونه وو چې دواړه به یو ځای وو

ما سره خبرې د هر چا په مخکبسی مه کوه
اوس گورم د خلقو په نیتونو کبسی تریووالی دے
لار کبسی لږ په ترس اوړه چې ځي راځي
اوس گورم د خلقو په سوچونو کبسی تریووالی دے

معصوم غوندې خوبونه وو چې دواړه به یو ځای وو
میننه وه رنگونه وو چې دواړه به یو ځای وو

بغاوت

راشه ځان پوهه کړه اثر واخله
راشه زما ځان او ځيگر واخله

که دې پکار وي خدائېگو شل ځله
واخله زما د زړگي سر واخله

گرانه يوې روپۍ ته لاس مه نيسه
چېب کښې چې څومره مې دي زر واخله

زه خو انسان يم دغه وس دې زما
اې چې گرځېږې در په در واخله

خدايه چې ستا مخلوق سوالگري گرځي
پکار مې نه دي مال وزر واخله

چې په کښې خوار غريب خندلې نه شي
د خپل رنگين سپرلي سحر واخله

بس نور غمونه پرې لیدلے نه شم
زما د سترگو نه نظر واخله

چي د غریب گریوان ته لاس اچوي
خدایه لږ دغه زورور واخله

خدایه جابر په زمکه پاتي نه کړے
د وخت فرعون د وخت شمر واخله

دا چي پري حق په جاروئلے نه شي
خدایه د دغو نه ممبر واخله

يو خو د حق خبري اوکړه ورته
الیاسه ورشه ځان له شر واخله

د یو بې وسه سوالگري ماشوم په لیدو

اریاب روډ پېښور ۱۹۹۸

غزل

تپوس له مې د خوږ زړگي قراره چې راځي
د لرې راته خاندۀ خوږه ياره چې راځي

د خلقو ستمگرو د تهمت نه که يريرې
مخ دې پتوه خبر دے په لاره چې راځي

گډ کړه د مستۍ نه پرې دا واپه مېخانې
د يار د تورو سترگو نه خماره چې راځي

دا خړې خړې خاورې مې دکلي رالۀ شنې کړه
زما د خوار جونگړې ته بهاره چې راځي

الياس له ترې پېغام د خوشحالۍ په منډه راوړه
د يار د خوا نه تۀ رالۀ رېباره چې راځي

غزل

لکه په غشو مې ځيگر ولگي
 چې ستا په سترگو مې نظر ولگي
 ته چې په ناز پورته کوي دې سترگې
 خاص پرې زما د زړگي سر ولگي
 داسې دې ویشته يم د سترگو په تير
 لکه مرغۍ چې په وزر ولگي
 ستا په راتگ دومره رها شي ګله
 لکه په شپه کښې چې سحر ولگي
 مينې دې دومره دردوله يمه
 لکه تندې چې په کمر ولگي
 د وطن پېغلې پکښې مستې ګرځي
 چرته په کلي چې اختر ولگي
 الياسه ! ورشه نندارې له د يار
 چې بازارونه په ګودر ولگي

غزل

مستی او نور غواہم
جام او سرور غواہم

ستا نہ یو ہیکلے دلبر
خدایہ مخمور غواہم

پرون مہی نہ خاکلہ خو
نن ئہی ضرور غواہم

ساقی یو خاککے درنہ
بنہ پہ غرور غواہم

الیاس ! پہ خوب کنبی جانان
خدایہ حضور غواہم

غزل

مينه مستي چي رنگ په رنگ نه کوي
شېخه تر هغې به چنگ پنگ نه کوي

آه او فرياد به دې خوک خه واورې
د زړه ربابه که ته تنگ نه کوي

تر هغې پورې به دې حکم په مستي
جامه تر خو پورې چي کړنگ نه کوي

بغېر د مينې نه ژوند نه تېرېږي
ژوند چي تېرې مينه به خنگ نه کوي

په احترام راله نامه خو اخله
خېر دې په سر که راله جنگ نه کوي

که پښتنه ئې نو د بل سره ته
په خپل الياس ! به ولې ننگ نه کوي

غزل

مسته تماشه د مینې غوارمه
 مرگ دې په کوخه د مینې غوارمه
 بس دے د بېلتون خبرې مء کوه
 زء درنه قيصه د مینې غوارمه
 خوږ نظر دې تريخ نء کړې
 خوږه چي خواږه د مینې غوارمه
 اومنه دا بوته خوله دې سمه کړه
 خوله درنه په خوله د مینې غوارمه
 زړه دې رانه بد نء کړې بې زړه نء شې
 زړه درنه په زړه د مینې غوارمه
 نوره به د تا تا مينه نء کوي
 زء خو درنه زء د مینې غوارمه
 شابه کړه په سترگو کنبې رااوگوره
 اشنا لږه مزه د مینې غوارمه
 شابه کړه غزل غزل سزا مې کړه
 الياس درنه نغمه د مینې غوارمه

غزل

زړه ترې صبرؤم خو صبرېدو ته مې زړه نه کيږي
 څنگه درنه بېل شم بېلېدو ته مې زړه نه کيږي
 وځانده مسکۍ شه دا دې وخت د ژړېدو نه دے
 او بڼکو مې وئيله څڅېدو ته مې زړه نه کيږي
 سترگې دې خونخوارې دي خوڅه وکړم مجبور يمه
 جوړد سترگو جنگ شو تختېدو ته مې زړه نه کيږي
 ته چې راته وائي اشنا هېر مې کړه دا څه وائي؟
 زه دې هېرؤم خو هېرېدو ته مې زړه نه کيږي
 تناکې او پولۍ شولې په پښو کښ مې دم نشته دے
 نور د چا په ياد کښې رنځېدو ته مې زړه نه کيږي
 ځي چې په هر لور د خداگانو ډيوې بلې کړو
 خبر دے که بس غم دے ژړېدو ته مې زړه نه کيږي
 شوم کله په سر الياس! بيا به ورته نه راحم
 ستا کلي کښې نور بس اوسېدو ته مې زړه نه کيږي

غزل

گلاب چي راتہ خاندې گلدستي ترې جوړؤم
بنائيسټ ترې جوړؤم ځانله نغمې ترې جوړؤم

غصه شۀ لږه سرۀ شۀ د حيا نه ماته ماته شۀ
گله خپل ژوندون لږه نغمې ترې جوړؤم

گناه مي صرف دا وه چې په تا باندې مئين ووم
تا هم دنيا ته وئيله لپونے ترې جوړؤم

خبرې ئې ترخې کړې د الياس سره نو وئيله ئې
بد خو به دے لوتے شي سم سرے ترې جوړؤم

الياس چرته پردے نه کړي پردے وطن ملگرو
ورځم شېل پښتون طوطه کانے ترې جوړؤم

غزل

نن چې مې سترگو کښې رودونه راغله
ښکاري اشنا چې ستا يادونه راغله

ستا د ښائست غوتۍ گل شوي نه وې
چې د سپېره خزان بادونه راغله

اول نظر دې زلزلې جوړې کړې
بيا چې مسکې شوې قيامتونه راغله

د خپل تپوس جواب مې اوموندلو
ستا په تندي کښې چې کوتونه راغله

الياسه! وار چې د ديدار نژدې شو
سترگو ته ولې دې خوبونه راغله

غزل

رحم په کښې نشته دے جنون په کانو ولي
ستا کوڅه کښې ياره ستا مجنون په کانو ولي

اظهارد خوږې مينې مي تراوسه راز ساتلے دے
ستا نظر مي هر وختي قارون په کانو ولي

د وصال په طمع طمع د برداشت سندرې وائ
خبر دے که په خپله مي ژوندون په کانو ولي

گلي به د پردو پردو نه څنگ کووم
ستا مي هر پېغور ياره جبين په کانو ولي

ښکاري قانون د مينې نه پېژني
چي د الياس غوندې نيازبين په کانو ولي

غزل

شہ چي پہ خوږ زړگي زما تيريري
وايم چي دا به په هر چا تيريري

ولي گمان به پرې د غل نه کووم
اشنا چي غلے مې په خوا تيريري

د شرمه مخ گلاب په پانو پټ کړي
هغه چي چرتہ په خندا تيريري

زۀ ئې د ناز ادا په صف کښي شمارم
خبر دے که ځانله په سودا تيريري

داسي الياس ته ستا يادونه راځي
لکه په گل باد د سبا تيريري

هغه خواږه وختونه چرته لاره

چې به زما سره په څنگ گرځېدې
په هر اړخ به مې په ننگ گرځېدې
هغه خواږه وختونه چرته لاره

چې د يو بل نه زارېدو به په کښې
چې بېلېدو نو ژړېدو به په کښې
هغه خواږه وختونه چرته لاره

هغه د نيمې نيمې شپې خبرې
خوږې خوږې پستې پستې خبرې
هغه خواږه وختونه چرته لاره

هغه چې تا به ماته وئيله اشنا
خدائې دې زما نه مۀ کړه بيئله اشنا
هغه خواږه وختونه چرته لاره

قسم په خدائې رانه به هېرې نه شي
بغېر له تانه بې مې تېرې نه شي
هغه خواږه وختونه چرته لاره

چې کله کله به ښېرې دې وکړې
يا به په وره کښې اشارې دې وکړې
هغه خواږه وختونه چرته لاره

تر هغې به غزل ليکم

چې تر څو سپوږمۍ ځليږي
چې تر څو ستوري پرقيږي
چې تر څو پتنګ سوزيږي
چې تر څو شمعې بليږي
تر هغې به غزل ليکم
چې تر څو مينه ژوندي وي

چې تر څو باران وريږي
چې تر څو گلان ټوکیږي
چې تر څو هوا چليږي
چې تر څو اوبه بهيږي
تر هغې به غزل ليکم
چې تر څو وينه ژوندي وي

ډنډوره

په روح کښې ساه گډه شي
 ژوند کښې خدا گډه شي
 ته چې مې خيال ته راشې
 ټوله دنيا گډه شي
 لکه په توره شپه کښې
 سپينه رڼا گډه شي

جنون ترې جوړ شي لېونې شي سره
 چې د مازغو سره سودا گډه شي
 نو بيا به خه کوو جواب راکړه
 چرته خبره که نن دا گډه شي

چې زه پاگل يم مټين شوم په تا
 گرانه هر حل يم مټين شوم په تا

غزل

وریت دې شمه خبر دے پہ اورو نو کۂ سوز پر مه
رہا به خورو و م تیارو کنبی شمع به بلی پر مه

چا چي د وطن پہ نوم د تن وینہ ورکړې ده
زۀ پہ هغه مستو لېونو باندې ناز پر مه

نۀ منو د مینې په چمن کنبې د نفرت اواز
وکړئ ملگرتیا رالہ دې چغې ته جوړ پر مه

اوبسکو مې د سترگو د وطن مزدور ته چغې کړې
نور چي فکر ونۀ کړې زۀ ستا ملگر ۛ کپر مه

د مینې د قرآن تفسیر به وایمه سحر مابنام
زۀ لکه نغمه به په دې ټول اولس خور پر مه

ورځم چي د مالیار نه ئې د پالنې تپوس وکړم
تر خو به لکه گل غوندې په باغ کنبې مراوې کپر مه

څنگ چي تۀ په خپل جابر نظر باندې ناز پر مے دي
الیاس د خپل اختیار چغې ته داسې خوشحال پر مه

درې شعرونه

دردئې نصیب شوې په هرځای کېنې ژړیدلې دے
چا چې په بې ننگو زړه بایللې دے

ولې به شعرونه په پښتو ژبه کېنې نه لیکم
ماته په غوږونو کېنې پښتون آذان وئیلې دے

ستا گنې الیاسه په شعرونو کېنې درد چرته وو
ښکاري انقلاب په نظریه کېنې دي راغلې دے

فلسفه

خوره د چا په سترگو کېنې خندا هم فلسفه ده
دنیا ده په دنیا پسې دنیا هم فلسفه ده

اشنا نه به چې خلقو مې په لاره تپوس وکړو
ما وې به ورته غلې شئ چې دا هم فلسفه ده

غزل

ژړېږي مې په سرو سترگو ارمان په نیمه شپه کښې
ياد چې راته کله شي جانان په نیمه شپه کښې

پوښتنه مې څوک نه کړي زه د غم سلگۍ وهمه
ستم دې راپغاړه کړو خفگان په نیمه شپه کښې

شمعه چې د خپل خائست رڼا په مخ خوره کړې
سوزي پرې د مینې پتنگان په نیمه شپه کښې

مالیاره د رنگین ماحول پوښتنه رانه مه کړه
سپرله خورانه وره د ځوان په نیمه شپه کښې

د الياس زړه دې ازار کړو چې رانغلې ته دلبره
کتل به مې ستا لارو ته حېران په نیمه شپه کښې

غزل

غمونه هېرؤم د انتظار لارې ته گورمه
زړگيه صبر وکړه د دلدار لارې ته گورمه

بس نور ئې د ستم او د جفا خبرې مه کړه
زړگيه بې قراره د قرار لارې ته گورمه

په باغ کښې د گلونو خنډيده راته ياد شوي دي
حېران حېران خو ځکه د بهار لارې ته گورمه

نغمې ترې جوړؤم ستا د راتگ په خوشحالي کښې
دا ځکه د بلبل د مست چغار لارې ته گورمه

را به شي په دې طمع عبث ژوندون مې تېر کړلو
الياس خدايه هر وختې د يار لارې ته گورمه

غزل

که سجدې مې درته ونه کړې دلبره
د ابليس په رنگ مې وشړه له دره

ستا تقدير کښې جنت نشته سجدې مه کړه
په طواف باندي حاجي به نه شې خړه

که مې دار ته خپژوې هم حق به وائم
د منصور په رنگ مې ودانگل د سره

چې ازغي ئې نن ماتيرې ستا په پښو کښې
تاته چا وئيل چې داسې گلان کره

که اغيارو له دې وران کورونه نه کړه
په کوزه کښې به دې بند کړم سمندر

ما وې ښه وایمه حق د تل به ئې وایم
تا وې چپ شنه داسې مه وایه کافره

زۀ خو ستا په خدا پايه ژوندۀ يم
ته په خۀ شولې زما نه مروره

ستا يادونو د ژوندون خواږه راكړي
لكه بوټۀ كړي تازه د ډېران سره

د ظالم د ناكړو خلاف ملگرو
ملاكند نه مې راوړي ده سندرۀ

د ژوندون فلسفې مۀ چپړه الياسه
گنې جوړ به لېونۀ شې زوره وره

هائيكو

خه نوي شان خبره ده
د خداي د نامۀ زار شمه
پښتون يمۀ او ژوند كوؤم

داسې مۀ وايه

ياره ستا د مينې نه توبه توبه
چپ شۀ کبرژنه داسې مۀ وايه

ستا ياد کښې سحر مابنام ژړېږمه
چپ شۀ دروغژنه داسې مۀ وايه

ستا نه به بغېر وختونه تېر کړمه
چپ شۀ مکرژنه داسې مۀ وايه

ستا نه ساه اوباسم دروان يمه
چپ شۀ زنکندنه داسې مۀ وايه

دا جائيداد زما د پلار نيکۀ دے
چپ شۀ خار خجنه داسې مۀ وايه

الياس د غني خان نه مخکښې تلے نۀ شي
چپ شۀ غوئمجنه داسې مۀ وايه

غزل

فراق نزدې شولو ژپېرېمه ځم
سم په سلگو ترې روانېرېمه ځم

د تهمتونو پېټې نه شمه ورې
د يار کوڅه کښې نه ودرېرېمه ځم

جرگې ترې ټولې بې نوا راغلي
نن ورته پښو باندي غوړېرېمه ځم

د ژوند تيارو کښې د منزل په لټون
د لېونو په رنگ خنډېرېمه ځم

الياس دې د مخ رڼا ته هر ماښام
لکه پتنگ غوندي سوزېرېمه ځم

غزل

د غم نه ډک پېټۍ په سر کوڅې ته
ځمه ورځمه د دلبر کوڅې ته

گورمه ستا د مخ لیدو د پاره
کله ما بنام کله سحر کوڅې ته

د زړه ارمان مې په سلگو ژړيږي
خلقه چې ځم د ستمگر کوڅې ته

بس د قاتل انتظار ملا ماته کړه
په بانه راشه د گودر کوڅې ته

تا پسې گرانه د ادب کلي کښې
الياس ورځم د قلندر کوڅې ته

غزل

د دار په سر چغې وهم لېونے
پرېږدئ چې مړ شمه بې غم لېونے

راشه پوښتنه مې د حال وکره
گنې والله درېسې مرم لېونے

د يار په مينه کښې واپس روغ شو
خلکو نعرې کرلې چې کم لېونے؟

خدایه ما هسې لېونتوب خوښوو
تا رانه جوړ کړلو سم دم لېونے

ستا د الفت ستا د مسکا د وجي
الياس! يادېږم چم په چم لېونے

غزل

عبث راته بنکاريزي بي له تانه اوسېدل
په دې ناترسه کلي کښې جانانه اوسېدل

واوره کليوال زه د رنگينو پسرلو يمه
تاسره مې خوښ نه دي خزانه اوسېدل

څوک چې په کتکي هم کت ته نه رسي
ستا د لاندې څه رنگي اسمانه اوسېدل

ستا د بنکليو سترگو د خمار په طمع
تر څو به تېروم داسې حيرانه اوسېدل

الياسه بې وعدې اشنا سحر راغله
خلق ورته هسې د بېگانه اوسېدل

خبرې

چپ مۀ پاتي کپړه خو بس خۀ خبرې اووايه
د مينې لېونۍ ته په مزه خبرې اووايه

بيا به گورۍ ماته داسې نۀ وائې چې داسې دي
ورشۀ بنۀ په جار ورته د زړۀ خبرې اووايه

ځان ورته د وچې ملا جوړ کړه چې خوشحاله شي
هم ورته د دين نه ډکې بنۀ خبرې اووايه

ستا خبرې يه خوږه زما په زړگي بنۀ لگي
اشنا وې ماته صرف گورې تۀ خبرې اووايه

کومي چې به تا په وړوکوالي کښې کولې نو
خۀ کنه اشنا نن خو هغه خبرې اووايه

الياسه په سجدو شۀ خانه سوال دي قبول شوۍ دۍ
بيا په ماني سرۀ شوه وې ئې نۀ خبرې اووايه

دا زه څه لیکمه

دا زه څه لیکمه

دا زه ښه لیکمه

که راته وائی نو

بیا ئې نه لیکمه

او که وې چې مه ئې لیکه

نو بیا ئې زه لیکمه

غله شه مرا کنه

حالات د زړه لیکمه

زه بگتی نه وایم

سمه قیصه لیکمه

دې وږو تږو لره
برخه حصه ليکمه

چې په کږو لارو ځي
ورته کاره ليکمه

ژوند که تريخ دے خو
زه به خواږه ليکمه

د دے غزل سره مې
خلقه نېټه ليکمه

خو چرته به ته خبر شي
ځه وي به نه ليکمه

نومے تہذیب

ترمې خولې د اوږي
يخه هوا د ژمي

په مست ماحول کښې چرته
مسته گدا د ډمي

د بېوسۍ نه کېده
هله رڼا د شمعي

بچۍ په کور کښې وايي
مورته په خه دا ممي

د پښتنو په رنگ کړي
خدايه کړه وړه مي

کہ حق مې نہ غوڻتلو
ماتہ کړئ خولہ مې

صبر کولے نہ شي
بس دے نور زرہ مې

خدايہ تہ اوبخني
رالہ نيکۂ مې

هائيکو

د جہالت راباندي ختمہ دہ خو
د دوؤ پہ مينځ کښي فيصلہ کومہ
زہ د ږندو پہ ښار کښي کون باچا یم

تصویر ازاد نظم

لکه په توره شپه کښې ښکلې سپوږمۍ
 د سباؤن ښکلې رڼا جوړه کړي
 داسې د خیال په دنیاګۍ کښې زما
 دا ستا تصویر ګله مدام جوړیږي
 ما وې چې نن به ستا تصویر ګلې
 زما سره زما د مینې په نوم
 یو څو خوږې خوږې خبرې وکړي
 خو ستا تصویر راته ګوم سوم ولاړ و
 زما د خیال سره ئې نه کولې
 خوږې خوږې د محبت خبرې
 ما وې نن به زه له تانه ګلې
 پوښتنه کوم چې دا جفا ولې کړي
 خو ستا تصویر راته ګوم سوم ولاړ و
 زما د خیال سره ئې نه کولې
 خوږې خوږې د محبت خبرې

غزل

زخمونه د پرهري مې خندېدله چې راتلې
گلان درته په پنبو کښې ټوکېدله چې راتلې

ورک شې په سپرليہ رنگينۍ در پکښې نشته دے
ازغي به مې بدن کښې ماتېدله چې راتلې

پېغورونه تهمتونه مې په هر اړخ ليدله
غمونه مې په زړه راوړېدله چې راتلې

د ډېرې خوشحالي نه به ساقې په مېخانه کښې
تش تور خالي جامونه کړنگېدله چې راتلې

د حيانه پټېدۀ به د وريخو په تيرو کښې
سپوږمۍ درنه جانانه شرمېدله چې راتلې

الياس! درته په سرو سترگو په لاره کښې ولاړ ووم
قيصه د انتظار مې ختمېدله چې راتلې

غزل

ورغم پسي ملگرو کہ جنون چغې وهي
بيا د دار په سر راتہ ژوندون چغې وهي

دا دور خواني مرگے مې د يار په خوا کښې نہ غواړي
لمحو کښې د وصال راتہ بېلتون چغې وهي

اے شابه د سبا ستوريہ وځلېږه زر
تر خوبه مې زړگے د سباؤن چغې وهي

بس نور ئې د قاتل نظر په غشو سورے نہ کړے
توتې توتې زړگے مې لا د يون چغې وهي

يواځې زه الياس! په ژړا سر نہ يم ملگرو
د مينې په قانون کښې په زرگون چغې وهي

غزل

درد به دي نصيب شي په درمان نازېره مۀ
زړگيه لېونيه په جانان نازېره مۀ

مينه غرور نۀ غواړي مينه خاکساري غواړي
بس دے کنه ياره په خپل ځان نازېره مۀ

برداشت کړه شابه زر زر دغه سختې مرحلې
نر سپاهي شۀ په خفګان نازېره مۀ

سبا به شي رڼا به شي ورک به شي فنا به شي
يه پېغلي سپوږمۍ ته په اسمان نازېره مۀ

الياس! د يار د پاره په دار بنۀ يمه خبرشه
ته ګورے دلبره په زندان نازېره مۀ

غزل

گناه گار زړه مې لږ ثواب غواړي
اشناد سرو سترگو شراب غواړي

مړوند دې سپين مه خلوه لاليه
زړه مې د سرو شونډو گلاب غواړي

خلق د حورو طلبگار دي خدايه
زړه مې جانان خانه خراب غواړي

ستاد سرو سپينو انگو په خاطر
ډېر دا خپل ځان لکه کباب غواړي

نورې وعدې ورسره مه کړه اشنا
الياس ! د دې سوال جواب غواړي

حسن

(د قلندر مومند د یو نظم لوستو نه پس)

حسن په مینه کښې د خیال د گرځېدو نوم دے
 حسن په گل کښې د خوشبو راټوکېدو نوم دے
 حسن د شفق د کنارو نه هم جوړېږي خو
 حسن په اسمان کښې د وریځو خورېدو نوم دے
 حسن په نرو شونډو خندا ته هم وئیلې شي
 حسن په سرو سترگو کښې د مینې جوړېدو نوم دے
 حسن په زخمونو تش د مالګې دوړول نه دي
 حسن دوا ته د پرهر د خندېدو نوم دے
 حسن سمندر کښې غورځنگونو باندې یاد شولو
 حسن په میرو کښې د باران راوړېدو نوم دے
 حسن د خیالونو په دنیا کښې خوب لیدل دي خو
 حسن په سراب کښې د نظر د هوکه کېدو نوم دے
 حسن په هوا کښې د سیلې راتلو ته هم وائي
 حسن په شنو ونو کښې د پانیو رپېدو نوم دے
 حسن ملګرتیا د فن په جار باندې کول دي خو
 حسن د باطل نه هم د زړه د صبرېدو نوم دے

حسن ننگ او پت دے پہ وطن قربانبدل دي
 حسن غيرت دے د پښتو پوره کېدو نوم دے
 حسن د تيارې نه پس رڼا راتلو ته هم وائي
 حسن په شپه کښې د سپوږمۍ د ځلېدو نوم دے
 حسن د ازغي سره د گل ليدو ته هم وائي
 حسن په چمن کښې د شبنم راوړېدو نوم دے
 حسن د لفظونو تش الفاظ راوړول نه دي
 حسن شاعري کښ د غزل پورې کېدو نوم دے

اسلاميه کالج پېښور - ۱۹۹۸

هائيکو

پرون په غبرگو جنازو ولاړ ووم
 خوا کښې د کس نه مي تپوس اوکړو
 ويئل ئې د روڼو په ډيران جنگ وؤ

غزل

زما د خوږ زړگي قراره ياره
راځه چې يو شو خداى د پاره ياره

ستا دې قسم وي چرته پرې نه ږدې
ما د ژوندون په نيمه لاره ياره

چې دې غصه په مخ خوره شي کله
وينې دې څاڅي له رخساره ياره

ساقى په گوټ مې تنده نه ماتيرې
شابه راواړوه بې واره ياره

ستا د راتلو په انتظار کښې خدائېگو
ما به کتل شاته په لاره ياره

کچکول کښې د ديدن خپرونه راځه
اى د الياس ملنگ خاکساره ياره

غزل

چې ستا بنائست ته گلابونه خاندي
د زړه پرهر ته مې غمونه خاندي

داسې سحر به ولي نه غواړمه
چې په کنبې خدايه مابناملونه خاندي

زړگيه ته د جانان غم وړې ئې
ماته د هجر تورتمونه خاندي

چاته د خپل مينې ارمان ژړيږي
ماته خواږه د چا يادونه خاندي

چې د سپوږمۍ په مخ داغونه ويني
ستا د سپين مخ شينکي خالونه خاندي

چې د الياس! مستي ئې وليدله
ساقې په لاس کنبې دې جامونه خاندي

غزل

سرہ سکرو تہ شي لمبہ شي
چي غصہ شي چي غصہ شي

بنائست نور دي هم سپوا شي
چي خفہ شي چي خفہ شي

ما د پارہ هم هغہ ئي
کہ تہ خہ شي کہ تہ خہ شي

قند شکرې کر مہ ہپرې
چي خورہ شي چي خورہ شي

پہ هر حاع دي حکہ ستائم
چي قيصہ شي چي قيصہ شي

ټول ماحول دې سندرېز کړو
چې نغمه شي چې نغمه شي

بس دے نور ظلمونه مء کړه
چرته مړه شي چرته مړه شي

الياس! مسکے شي په ژړا کښې
چې ترخه شي چې ترخه شي

هائيکو

وچ په ناحقه يو بل اوزوروي
دپښتون دغه سوچ که دغسۍ وو
د مخکښې تلو گمان دي نه کوي بيا

مينه

په هر قدم ترېنه زارېږه کليواله به وي
زما د زړه معصومه مينه ده لېواله به وي

کم دے خو درگوهر ئې بيا بيا خڅېدو د ککو
ما وي زما شانې د غم سره خوشحاله به وي

ستا د فريب د خندا دوه معني ئې زده وي چرته
زړه مې معلوم دے نه پوهيږي مذوب حاله به وي

الياسه د صبر تعويز اوکړه دلاسه کړه زړگے
اخر به تاله غاړه درکړي خو بې حاله به وي

غزل

کہ دې پہ مړو سترگو کتلے نۀ وے
جانانہ زړۀ به مې بائېللے نۀ وے

کہ ستا وفا راسرہ مل وے اشنا
پہ دار به هيڅ کلہ ختلے نۀ وے

زړۀ مې نادان دے نۀ پوهيږي گنې
واللہ چي تۀ خو دومره ښکلے نۀ وے

پہ ډکۀ خلہ به ولې نۀ خندېدې
زما د زړۀ ازار وهلے نۀ وے

لږه پښتو ننگ ئې لرلو گنې
الياسه! تہ به خندېدلے نۀ وے

غزل

ستا د تصویر په ننداره تېره شوه
د هجر شپه خومره خوږه تېره شوه

ستا د راتگ څه پته نه لگېده
په کښې مودې او شوي موده تېره شوه

زما خوبونو ته به څنگه راځي
په دې فکرونو کښې مې شپه تېره شوه

د باغ گلونو هسې نه خندله
ستا د بنائست په کښې قيصه تېره شوه

د جانان سترگو ته مې نه شوه کتے
نن په ما داسې حادثه تېره شوه

الیاسه! دا ولې وارخطا ئې دومره
داسې ښکاريږي محبوبه تېره شوه

غزل

سورے سورے سوے ځيگر گرځمه
د يار د لاسه در په در گرځمه

جانان د قصدا مرور شو رانه
ځکه د ځانه مرور گرځمه

مينې دې ياد په لېونو کړمه زه
ځکه د ځانه بې خبر گرځمه

راته ئې وئيلي وو سحر به راځم
ځکه تکل کښې د سحر گرځمه

خلق سجدې کوي جنت غواړي
الياس ! لټون کښې د دلبر گرځمه

غزل

زړه مې د سيالۍ نه په درزا شولو
نصیب چې مې دیدار د خوږ اشنا شولو

وعده د نیمې شپې ئې د راتګ راسره کړې وه
رانغله شپه تېره شوه سبا شولو

ستا به یمه ستا زه د بل چا کله کېدې شمه
دا رنگې اشنا مې نن گویا شولو

هغه د گلونو بنائسته ټکله جانان زما
شم به لېونې که د بل چا شولو

هسې دې الیاسه د اشنا خبرې نه منې
بیا درنه په تلو تلو کېږي رضا شولو

سوچ مې لېونټوب ته رسولے یم

سوچ چې په خدا شي

نو فکرونه ترې خبر شي

فکرونه چې راوینس شي

نو خیالونه ترې خبر شي

خیالونه چې بیدار شي

نو یادونه ترې جوړیږي

یادونه چې سپوا شي

نو زړگې مې نه صبریږي

چې په زړه کښې صبر نه وي

بیا نرے نرے خوږیږي

چې نرے نرے خوږیږي

نو جانان راته یادیري

جانان چې راته یاد شي

بیا د ځانه بې خبر شم

چې د ځانه بې خبر شم

درپه در خاورې په سر شوم

درپه در خاورې په سر شم

ستا د کور په خوا چې ورشم

ستا د کور په خوا چې ورشم

خلق وائي لېونې دے

هائیکو

زما چي کار ورپکښی اونه شولو
پت مي ملگري ته په غوږ کښي اووے
خر مي شاگرام خو پکښي اوليدلو

غزل

نيولے تل مې د زړه پورې جانان
وېم ورته يو خه وائي نورې جانان

سترگو له خوب به د شپې څنگه ورځي
اسمان کښې ستاي راته ستوري جانان

په کومو سترگو چې ئې غلا کړې وه
اوس په هغو سترگو راگوري جانان

ماحول تياره شي سپوږمۍ نه ښکاريږي
چې په رانجو کښې سترگې توري جانان

الياس! ترې نه بل وطن ته کډه يوره
اوس مې دې نه راځي په لوري جانان

زما کلے

اوس پہ بنائست ئی زہ او چت وینمہ
 پہ کنبی چي نخبی د جنت وینمہ
 راتہ دا ٲول جھان دوزخ بنکاری
 پہ خیل وطن کنبی چي غربت وینمہ

د غرونو منخ کنبی دا جانان کلے دے
 دغہ زما خیل طوطہ کان کلے دے

داد ولو کہہ د خوړونو او سیندونو ده
 کہہ دا بنکلا ئی د دنگو غرونو ده
 سپرلے خو څہ خزان ئی ہم رنگین دے
 دا معجزہ ئی د مستو جونو ده

څہ د عظمت او د څہ د شان کلے دے
 دغہ زما خیل طوطہ کان کلے دے

اوس پہ زہگی ترې یو ارمان غواہم
 ماشومہ مینہ ترې قربان غواہم
 دغہ نرو تنگو کوخو تہ ئی زہ
 لوہے لوہے دا ټول جہان غواہم

زما دہر ارمان ارمان کلے دے
 دغہ زما خیل طوطہ کان کلے دے

زہ ئی دسترگی عظمتونو نہ زار
 پہ کبھی صحرا او دشتونو نہ زار
 دا چہ بیکلا ئی یو پہ دوہ کرہ گلی
 د دغہ کلی د گلونو نہ زار

پہ الیاس خکہ خو ډپر ہران کلے دے
 دغہ زما خیل طوطہ کان کلے دے

ستا نه پته پناه څه ده؟

بي گناه دوزخ کښې پروت دے
 پتنګ کړې گناه څه ده؟
 چي د اور په لمبو سوزي
 ترې نه شوې خطا څه ده
 د غريب نه تپوس وکړه
 دولت څه دے غنا څه ده
 نابينا ترې څه خبر دے
 تياره څه ده رڼا څه ده؟
 دا تپوس د ناوې وکړه
 سرخي څه ده حنا څه ده
 اے د مينې بي خبره
 دعا څه ده ثنا څه ده
 ته په دغه خيال لاهو ئې
 حوره څه ده حلوا څه ده
 د جانان د خيشت د مخي
 ستا د حورو خندا څه ده

شېخه زر کره راته وايه
کعبه خه ده مني خه ده
بي د مستو شوخو جونو
دا نيمگري دنيا خه ده
درته وایم لويه خدايه
ستا نه پته پناه خه ده؟

قطعه

ژوند زما خاوري ايرې شولاړم اورباندي ستي شوم
ستا په مينه کښې جانانه تهمني شوم تهمني شو

دا چې تاته په سجدو شوم خلقو چغې کړې کافر دے
ما وې چپ شئ ناپوهانو جنتي شوم جنتي شوم

غزل

پر هر د مات زړگي مې ژړېدو کښې راته او خاندل
تا چې د سرو سترگو په ککو کښې راته او خاندل

جوړه ترې د حسن يوه نوې ننداره شوله
ساقې چې د ماښام په رنگينو کښې راته او خاندل

زړگي مې کړې رخصت د انتظار لمحې په مينه
وصال چې د هجران په تورو شپو کښې راته او خاندل

گونگې چې مې گلشن کښې په چغار خوشحاله وليد
لعل د امېدونو مړو اېرو کښې راته او خاندل

الياس! نه د ستم هغه زړې خبرې هېرې شوې
گل چې د ازغو سره مېرو کښې راته او خاندل

سیلی

دا د کوم اړخ نه راغله

بې خبره په مستی

چې د پېغلو د سرونو

لوپټې ئې په هوا کړې

دا ظالمه ستمگره

دا د مینې بې خبره

بیا راغلې ده چې وران کړي

د معصومو مرغو جالې

بیا راغلې ده چې وران کړي

نبأستونه د باغونو

نرمۍ پانې د گلونو

نوا! څنگه غلې شم ملگرو

څنگه چپ پاتي شم ربه

د سيلۍ په ناکړدو

چې ظلم روا وگڼي

او مينه نه پېژني

نو درته وائم ربه

داسې سيلۍ باندې طوفان راولي

هائيکو

د عبث سوچ په دائره کښې بند يو
دنيا سپوږمۍ کښې ځانله ژوند گوري
مونږ په ياگانو باندي بحث کوو

غزل

بې لوظه بې پښتو ده او بې ننگه خوا!
دا مې خوښه شوې ده لا څنگه خوا!

ما هم ځان د اور په لمبو وسپزو
ستا پرې نه یخیري خوا پتنگه خوا!

ما سره چې ئې مینه بې حسابه وي
خبر دے که نری وي دنگه دنگه خوا!

سترگو نه دې زار شمه ننگیالي دي
دوي به قتلول زړونه بې جنگه خوا!

مخکښې شۀ الیاسه گنې چا به لمسولې وې
پاتي ده لیلی 'گورے د ډنگه خوا!

تپوس

خدایہ ستا ور کړه ده زه څه اووایم

د خان بچي دې جنتي پېدا کړو

سرئې په کانو شا مدام لگي

د خوار بچي دې لعنتي پېدا کړو

ستا د غټانو دا غټ خټي بچي

لکه بېلو د مور په غېږه کښې

د زروپو شوده د ورځې څکي

بل خوا شېرو چي په وړو چاچو

تور سرې مور له په جورابو باندې

د ورځې درې څلور روپۍ اوگټي

نوزړه ته مې راشي چي تپوس وکړمه

د خان بچي ولي په سوري ناست د م

او دا غريب ولي غرمو ته سوزي

بل خوا ژړا راشي په دے خبره

د ببلو سپے ولي د سرو لوبښي کښې

د خوار شپږو په غوښو شخوند وهي

زه چي دا حال په سترگو وينمه نو

د وخت غټانونه مي کرکه اوشي

حکله چي دوي هډو انصاف نه کوي

نو که اجازت وي يو تپوس کومه

د کائنات خالقه وايه راته

د خوارو دا حال به بدل شي چرته

کنه هم دوي به هميشه داسې وي ؟

غزل

په سر بېر څيري گرېوان به نه يم
ته چې راگورې نو حېران به نه يم

که مې د غېرو سپرلې وران نه کړو
گرېوان مې وشلوئ خزان به نه يم

د وطن شاړې که مې گل نه کړې
سترگې مې اوباسئ باران به نه يم

که د باطل د سترگو خس نه شومه
کافر مې گڼئ مسلمان به نه يم

ستا په الفت که ځان قربان مې نه کړو
الياس قسم خورمه انسان به نه يم

سندرہ

ستا په تکل کښې به تر مرگه پورې ژاړمه زه
عشق به دې غواړمه زه، د زړگي سره

که تللے تللے دواړه ياره
چرته د ژوند په نيمه لاره
خپلې سلگۍ به درته شمارمه زه
عشق به دې غواړمه زه، د زړگي سره

که ته رauxي رauxي نو راشه
راشه دلبره په خندا شه
لارې کوڅې به درته څارمه زه
عشق به دې غواړمه زه، د زړگي سره

په سترگو سترگو کښې څمار شه
ما وې مېلمه ئې لږ ايسار شه
راته ئې چغې کړلې لارمه زه
عشق به دې غواړمه زه د زړگي سره

سپرلیہ

خبر پہ نازونو او ادا راشہ
سپرلیہ راشہ یو گل بیا راشہ

پہ کنبې هر گل چې خندېدلې وینم
د زړه په کور مې د اشنا راشہ

ستا دې په خپلو رنگینو قسم وي
پاتي چې نه شي خامخا راشہ

خوشې صحرا کنبې د گلونو خاطر
په شاپو کندو او بېديا راشہ

خزان خو ډېر دے ژړولې الیاس!
ته ورته خبر دے په خندا راشہ

غزل

خدا ئې د سرو شونډو پروڼۍ مې ياده شوې ده
هغه د خيالونو لېونۍ مې ياده شوې ده

شپه د انتظار وه خو مزه هم په کبې ډېره وه
ادا ئې د سرو سترگو بېگانۍ مې ياده شوې ده

گرځي مې خيالونو کبې والله چې مې هېرېږي نه
په خپل حسن مغروره بڼا پېرۍ مې ياده شوې ده

ساقې ستا د نيمگري جام سرور مې نه خو ښېږي
نشه د خپلې مستې شان ځوانۍ مې ياده شوې ده

الياس! چې تا د زلفو سره خيال کبې لوبولې وو
بيا جوړې نن هغه زولنۍ مې ياده شوې ده

غزل

نمر سپوږمۍ کره په ځلا مي کره خدايه
دے تيارو لره رڼا مې کره خدايه

که د بل چا نوم په خله مې واخستلو
درته وائم چې رسوا مې کره خدايه

چې د يار په تلي پرېوځمه بې خوده
يو قطره بس د حنا مې کره خدايه

چې بدله د حسېن واخلم د يزید نه
نر سپاهي د کربلا مې کره خدايه

د باطل سترگوله سور د اور بڅرے
تورو تيارو کښې د عقبې مې کره خدايه

چې ترې ږيره شوکوم د حق دپاره
د فرعون غېږ له موسي مې کره خدايه

که وختونه د ژړا راباندې راغله
الياس ! وائي په خدا مې کره خدايه

غزل

راواچوہ چي شل شي گلہ بيا پە دې خبره
شين شود خدا نه مي اشنا پە دې خبره

مينه عبادت کښي حساب شوې د ازله ده
زړه رانه تا وړې بس والله پە دې خبره

ما وې ته به شنۀ شي د خدا نه راته گلې
تا به راته وئيله بي وفا پە دې خبره

خوک ئې ډېر زيات خوښ دے مونږه دواړو کښي
راخه چي خبر دے شرط کېږدو ملا پە دې خبره

ما وې د هر چا سره مينه بنۀ ده مينه بنۀ ده
تا به هم کوله مي خدا پە دې خبره

الياس! ته د يار مينه نصيب شوې ده ملگرو
اور اخلي قسم دے چي دنيا پە دې خبره

غزل

پہ پی مخی دلربا باندی مئین شوم
لپونے یم پہ سودا باندی مئین شوم

دا خندا پسې ژړا وي دا متل دے
نو بیا خہ له پہ خندا باندی مئین شوم

چې اقرار کبھی دې انکار کولو یارہ
ستا پہ دې یوہ ادا باندی مئین شوم

چې بار بار پہ کبھی پښتو ستائی ملگرو
پہ شعرونو د حمزہ باندی مئین شوم

زہ الیاس! د خپلہ خانہ گیلہ مند یم
چې له تا شان بی وفا باندی مئین شوم

(هائیکو نما نظم)

چي اوازہ د بے ننگی يي راغله
 ورسره زور تعلق مي پرینودلو
 په یو هندو بت خيله نه وړانیده

په راه راست يي خلق نه پوهیده
 دا حل په هر چا کښې شعور راغله
 ستا په وحشت درشخيله نه وړانیده

په دوه روپو دي خپل ایمان خرڅ کړو
 که د ضمیر سودا دي نه وه کړه
 پگړۍ به ستا شاه خيله نه وړانیده

دا چي یو بل پسي لگیا یو مونږه
 دے کښې ضرور به دچا گوته وه
 صفونه بې د تیله نه وړانیده

۲۲ جنوري ۲۰۲۳ -- دمام

راز (ازاد نظم)

لکھ لعل چي پت مسکن کري
دکمر غير کنبی دننه
داسي تا په سل پردو کنبی
خان رانغبنستی دے دلبره
کله یو خاڅکے د نور شے
کله ساز نغمه سندرہ
کله خپل رازونه واره
په یو دم کنبی ټول افشان کړے
کله گل ته غسل ورکړے
د سحر په پاڅه پرڅه
کله تکه توره شپه کنبی
د سپوږمۍ رڼا خوره کړے
د دے هر څه باوجود هم
که زه وایم چي جانانه
زه تانه پیژنم اورے
نورینستیا خبره داده

خان مې نہ دے پیژندلے
گنې ولې به لگیا ووم
خدا یه پوهه مې په خان کړے
چې مستي شم او سرور شم
چې جنون شم یو ارمان شم
بس چې مینه شم وفا شم
لویه خدا یه لویه خدا یه
بس چې ستا شم
بس چې ستا شم

پراناگووا - برازیل ۲۰۰۷

د اختر په راتګ

یه د ماښام تیارو غرور مۀ کوئ
یو نومے جوش نومے سحر به راځي
دا خو د غم ورځې به هم تیرې شي
د خوشحالی نه ډک اختر به راځي

غزل

ژوند له په اسباب به غزل نه وایم
نور داسی بېتاب به غزل نه وایم

وائې راته وژنم دي څه مه وایه
څنگ په اضطراب به غزل نه وایم

ویمه که جناب پري خفه کیږي نو
خیر دے په جناب به غزل نه وایم

روغه د قاتل سره مې شوي ده
بس په انقلاب به غزل نه وایم

دے مې د مرضۍ سندرې نه وائې
نور په دے رباب به غزل نه وایم

بي وخته حسرتونو بوډا کړے یم
اوس دي په شباب به غزل نه وایم

زيرے د اختر راباندې ته کوے
هلاله په مهتاب به غزل نه وایم

زمونږه يې خاورين کورونه وړي دي
چرته په سيلاب به غزل نه وایم

بنار مي نقاب پوشو لوتي لوتي کړو
خدايگو په نقاب به غزل نه وایم

روښانه سباؤن پکښې روښان نه دے
دهوکه ده په سراب به غزل نه وایم

تا پري ساده خلق ترهه گر کړه
اميرصیب په ثواب به غزل نه وایم

يار دي د چکوال سره ملگرے شو
الياسه په خوشاب به غزل نه وایم

۲۵ می ۲۰۲۳ دمام

غزل

خپله خاوره خپل اختيار لاسو له ورشي
خان چي اوپيژني وار لاسو له ورشي

د ميري په رنگ وزرې پوري وشي
د کم اصلو چي اختيار لاسو له ورشي

گلستان غوندي وطن پکښې کنډر شي
د کم عقلو چي سرکار لاسو له ورشي

شخوند وهي چي د غريب سړي په غوښو
دا ظالم دي د زردار لاسو له ورشي

په فريب يې گډوي د خان د پاره
بس پاره له چي يو مار لاسو له ورشي

پند تري واخلي دومره لويه گټه اوکړي
ادب خوښو له چي زيار لاسو له ورشي

لوی الله به يې بخښي دا بي باور دے
که الياس بي گناهنگار لاسو له ورشي

۲۸ می ۲۰۲۳ دمام

غزل

خُږ په نيمې شپې باندي څنگه څنگه چل اوشو
ما شان بے اسرے باندي څنگه څنگه چل اوشو

خږه شوله ځان پکښې د ځان په رنگي نه وينم
دا په ائينے باندي څنگه څنگه چل اوشو

ژوند ته پکښې نه پرېږدي ساده او پښتانه خلق
دا په زمانے باندي څنگه څنگه چل اوشو

ځان پکښې يادے خالي د ځان پکښې صفت کوے
ستا په ترانے باندي څنگه څنگه چل اوشو

اوس د راتلو گمان دي زړه ته هډو نه راوالم
دا دي په وعدے باندي څنگه څنگه چل اوشو

موده اوشوه چې خبرمو د يو بل نه دے اخسته
ستا په يارانے باندي څنگه څنگه چل اوشو

زما د مات زړگي د رغيدو سندرې نه وائي
 ربابه په نغمه باندي څنگه څنگه چل اوشو

الياس ته دي د زړه پټه خبره پکښې اوکړله
 دا دي په بهانه باندي څنگه څنگه چل اوشو

۲ جون ۲۰۲۳ دمام

هائيکو

څنگه به په دغه خاوره امن شي
 دلته د غريب چي حق تلفي کيده
 ډيرو ورته چينگه خوله نيولي وه

هائيکو

غرض مي دا وي چي پښتون بيدار شي
 زه په پښتو کښې ليک ته هڅه اوکړم
 بس خو ياگانې دي چي نه مي پرېږدي

هائيکو

نېکاري حق پرست نه ئے
شل شل دي جوړ کړي دي
سم شلتالو نه وائے

هائيکو

دلته د قاضي په فيصلو کښې هم
قتل د انصاف کيږي په جار باندي
نو دلته زلزله به په مونږ نه راځي؟

زه يې د اولس د زړه سلطان کړمه
خوي راله يزدان داسې راکړې دے

الياس د وخت جابرته نېغ ولاړ يم
فکر راله توان داسې راکړې دے

محمد الياس

فکر راله توان داسې راکړې دے

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library